

Sygn. akt II CSK 371/14

POSTANOWIENIE

Dnia 2 grudnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Pietrkowski

w sprawie z wniosku J. P.
przy uczestnictwie Z. P., J. N., T. S., H. P., G. P. i U. S.
o stwierdzenie nabycia spadku ,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 2 grudnia 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika postępowania H. P.
od postanowienia Sądu Okręgowego w P.
z dnia 4 października 2013 r., sygn. akt XV Ca [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni oraz usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie ujawniły się przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności przemawiające za przyjęciem skargi do rozpoznania.

Pełnomocnik uczestnika H. P. w skardze kasacyjnej wniesionej od postanowienia Sądu Okręgowego w P. z dnia 4 października 2013 r. wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania oparł na przesłance wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.

Skarżący wskazał we wniosku, że postępowanie przed sądem pierwszej instancji (sądem rejonowym) było dotknięte nieważnością z przyczyny wskazanej w art. 379 pkt 4 k.p.c., ponieważ decyzje o przeniesieniu sędziów na inne miejsce służbowe były podpisane przez podmiot nieuprawniony.

Na wstępie wypada przypomnieć, że Sąd Najwyższy w ramach bezpośredniej kontroli kasacyjnej bada jedynie nieważność postępowania przed sądem drugiej instancji. Badanie nieważności postępowania pierwszoinstancyjnego co do zasady wymyka się spod kognicji Sądu Najwyższego i może nastąpić wyjątkowo, w sposób pośredni, gdy skarżący w ramach drugiej podstawy kasacyjnej (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.) zarzuca sądowi odwoławczemu naruszenie art. 386 § 2 k.p.c. przez nieuwzględnienie nieważności postępowania przed sądem pierwszej instancji (zob. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 1997 r., I CKN 825/97, OSNC 1998, nr 5, poz. 81; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 lutego 2005 r., III CK 323/04, nie publ.; postanowienie Sadu Najwyższego z dnia

16 listopada 2006 r., II CSK 177/06, nie publ.; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2009 r., II CSK 156/09, nie publ.).

Odnosząc się do zawartej we wniosku argumentacji, należy stwierdzić, że przedstawiony problem został rozstrzygnięty w uchwale pełnego składu Sądu Najwyższego z dnia 28 stycznia 2014 r., BSA-4110-4/2013 (OSNC 2014, nr 5, poz. 49). Sąd Najwyższy wskazał, że w wydaniu decyzji o przeniesieniu sędziego na inne miejsce służbowe na podstawie art. 75 § 3 w związku z art. 75 § 2 pkt 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. 2013 r. poz. 427 ze zm.) Minister Sprawiedliwości nie może być zastąpiony przez sekretarza ani podsekretarza stanu. Jednocześnie jednak Sąd Najwyższy zastrzegł, że wykładnia dokonana w tej uchwale wiąże od chwili jej podjęcia, co oznacza, iż nie ma ona zastosowania do decyzji o przeniesieniu sędziego wydanych na podstawie art. 75 § 2 pkt 1 w zw. z art. 75 § 3 Pr. o u.s.p. przed tym dniem. Oznacza to, że wszystkie decyzje wydane przed podjęciem uchwały (tj. przed 28 stycznia 2014 r.), podpisane przez sekretarzy lub podsekretarzy stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości, należy uznać za skuteczne, niewymagające jakichkolwiek aktów konwalidacyjnych lub konwalescencyjnych (zob. uzasadnienie przywołanej wyżej uchwały pełnego składu Sądu Najwyższego). Z tych przyczyn powołaną we wniosku argumentację należy uznać za chybioną.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).